

Update Bureau Edustandaard

25 mei 2023

Voor: Standaardisatieraad
Van: Henk Nijstad (Bureau Edustandaard)
Datum: 19-05-2023

Inhoud

1. Uitwerking notitie ‘Governance op architectuur en standaarden’; StvZkn samenwerking met Groeifondsen	1
1a. Praktische uitwerking governance stelsel	2
1b. Stand van zaken samenwerking met Edu-V en andere Groeifondsen	2
2. Bijeenkomst Architectuurraad van 20-4-2023.....	4
3. Update adviesgroep Samenhang Onderwijsarchitecturen.....	4
4. Terugkoppeling nav. ROSA-scan SEM Ecosysteem	5
5. Overzicht tav. internationale standaardisatie	5
5. Verbeteringen website www.edustandaard.nl.....	6

1. Uitwerking notitie ‘Governance op architectuur en standaarden’; StvZkn samenwerking met Groeifondsen

In de bijeenkomst van 9 maart j.l. heeft de Standaardisatieraad in de notitie ‘[6b Governance op architectuur en standaarden](#)’ uitgangspunten geformuleerd voor de samenwerking tussen de sectorale architectuurorganisaties, Edustandaard en de groeifondsprogramma’s. Deze uitgangspunten zijn vervolgens goedgekeurd door de Informatiekamer. Doel van deze uitgangspunten is om de samenhang tussen de groeifondsprogramma’s te bewaken en dubbel werk te voorkomen.

De Standaardisatieraad heeft aan Bureau Edustandaard de opdracht gegeven (zie verslag StRaad van 25-3-2023) om samen met de sectororganisaties dit governancestelsel uit te werken zodat het gaat renderen voor de Groeifondsen en voor het onderwijs.

1a. Praktische uitwerking governance stelsel

Samen met de sector ondersteuningsorganisaties SURF, MBO Digitaal en Kennisnet is een incrementele aanpak opgesteld waarbij vanaf het begin de samenwerking met programma's wordt gezocht, gestart wordt met (maar niet beperkt tot) de programma's Edu-V en NPULS. Doel is te toetsen of het mogelijk is overzicht te bieden en knelpunten te signaleren. Waarbij getoetst wordt of dit het inzicht biedt waar afnemers zoals de Groeifondsen behoefte aan hebben. Tegelijk maakt dit zichtbaar welke samenwerking nodig is om dit inzicht te kunnen bieden. Door deze aanpak kan snel worden gehandeld en bijgestuurd waar nodig. Dit is ook nodig, aangezien verschillende Groeifondsen al tempo maken en de eerste knelpunten en grote vragen waar hulp bij geboden is, naar voren komen (bijv. Edukoppeling, bijv. OOAPI/Edu-V / po-vo-mbo). Uiteraard weten partijen (gelukkig) ook zonder Governance stelsel elkaar (vaak) wel te vinden, echter het is juist de wens om als keten in control te zijn en te werken vanuit overzicht en inzicht ('maturity 1 vs. Maturity 3 of 4'). Het is ook belangrijk om hier niet reactief achter de feiten aan te lopen en ons te laten overvallen, maar met de architectuurondersteuning goed in de pas te lopen. Het is de grote wens om juist ook niet **achteraf** met verbeterpunten te komen, maar **vooraf** met ervaringen, expertise en dialoog de Groeifondsen te ondersteunen.

Concreet betekent dit dat er naar toe wordt gewerkt om op 30 juni in de Architectuurraad een eerste overzicht van architectuur, infrastructuurbouwstenen en te ontwikkelen afspraken van zowel NPULS als Edu-V met raakvlakken, knelpunten etc. op tafel kan liggen. Daarbij helpen de sector ondersteuningsorganisaties om dit overzicht te realiseren. Al doende kan een nadere invulling van het Governancestelsel worden verkend.

Om dit gesprek te faciliteren is een eerste governance-plaat gemaakt met toelichtende tekst, deze zal worden nagezonden bij de stukken van deze vergadering.

Wellicht ten overvloede: dit is een stapsgewijs proces, waarbij lang niet alle in de Notitie genoemde zaken in één keer ingevuld kunnen worden.

De Standaardisatieraad wordt gevraagd:

- Kunt u deze eerste stap voor het uitwerken van het Governancestelsel onderschrijven? Hebt u aanwijzingen en suggesties? Ook belangrijke verwachtingen tav. proces en inhoud zijn van harte welkom.

1b. Stand van zaken samenwerking met Edu-V en andere Groeifondsen

1. Allereerst de constatering dat de betreffende notitie tot op heden geen formeel vervolg heeft gekregen in de communicatie met de Groeifondsen vanuit de Informatiekamer noch vanuit de subsidieverstrekker (OCW). Terwijl ook in de subsidiebeschikking hierover en over 'werken-onder-architectuur' geen bepalingen zijn opgenomen.

2. Op verzoek van het programmamanagement van Groeifonds Edu-V aan Bureau Edustandaard is begin mei een overleg gestart over het vormgeven van de samenwerking. Bureau Edustandaard heeft daarbij de uitgangspunten en de al jaren beproefde werkwijze en organisatievorm ingebracht. Edu-V heeft inmiddels al op diverse plekken in het programma ondersteuning ingezet via Kennisnet, waaronder de Architectenraad (van Edu-V) en de diverse werkgroepen. Tevens is aansluiting gezocht bij de Edustandaard-werkgroep Edukoppeling. Het is echter ook belangrijk te melden dat er nog geen formele bestuurlijke afspraken zijn over de erkenning van de positie van Edustandaard en het samenwerken conform de beproefde werkwijze van Edustandaard. Edu-V heeft bijvoorbeeld te kennen gegeven ook andere opties voor het beheer van afspraken open te willen houden. Bureau Edustandaard vervolgt de gesprekken met als doel te komen tot een voorstel voor formele afspraken en deze te bekrachtigen in de beide bestuurlijke organen (Edu-K resp. Standaardisatieraad)
3. Met andere Groeifondsen zoals NPULS is nog geen rechtstreeks formeel of informeel contact geweest met Edustandaard.

Naam Groeifonds	Sectoren	Inschatting impact op standaardisatie en/of architectuur	Status van contact met Edustandaard	Opmerkingen
NPULS	MBO, HBO, WO	Groot	Nog geen direct contact	SURF is penvoerder
Edu-V	PO, VO, MBO	Groot	Verkenning opstellen bestuurlijke/ werkafspraken	
Impuls Open Leermateriaal	PO, VO	Beperkt	Gesprekken gaan plaatsvinden	Kennisnet is penvoerder
Ontwikkelkracht	PO, VO	Onbekend	Contact leggen	
NOLAI	PO, VO	Beperkt	1 ^{ste} gesprek heeft plaatsgevonden, contact verloopt via Kennisnet op tactisch/operationeel niveau	
DVO (veilig Funderend Onderwijs) - (geen Groeifonds)	PO, VO	Groot	Nog geen direct contact	Kennisnet is penvoerder

De Standaardisatieraad wordt gevraagd:

- Het belang en de urgentie van het maken van afspraken op bestuurlijk niveau met de Groeifondsen (en grote keteninitiatieven) te onderkennen

- Deelt de Standaardisatieraad de inschatting van Bureau Edustandaard dat de uitkomsten van deze afspraken van existentieel belang zijn voor Edustandaard, waarbij de uitkomsten tot op heden onzeker zijn?
- Het gesprek van Bureau Edustandaard met Edu-V te ondersteunen om te komen tot een voorstel voor bestuurlijke afspraken, te bekrachtigen in het bestuurlijk overleg van Edu-V en de Standaardisatieraad. Welke rol ziet de Standaardisatieraad voor zichzelf om dit proces te ondersteunen en te versnellen?
- Te overwegen om ook met de andere Groeifondsen in gesprek te gaan, en bijv. te starten met een presentatie in de Standaardisatieraad

2. Bijeenkomst Architectuurraad van 20-4-2023

Agenda, concept-verslag en de overige stukken van bij de bijeenkomst vindt u op:

https://www.edustandaard.nl/standaard_bijeenkomsten/bijeenkomst-architectuurraad-april-2023/

Agendapunten:

Update adviesgroep Samenhang Onderwijsarchitecturen	Ter info Zie 3), en zie verslag AR
Terugkoppeling nav. ROSA-scan SEM Ecosysteem	Ter info en kennis nemen van, Zie 4), en zie verslag AR
Update doorontwikkeling ROSA	Ter info, zie verslag AR
Uitgangspunten en voortgang OAuth-profiel Edukoppeling	Ter info, zie verslag AR

3. Update adviesgroep Samenhang Onderwijsarchitecturen

Deze adviesgroep is ontstaan vanuit het traject ‘Vernieuwing ROSA’ en kende al een oorsprong in het jaarplan Edustandaard 2022-2023 om de verschillende onderwijs referentiearchitecturen in samenhang met elkaar te laten functioneren. Een eerste concrete advies is in wording over oa. het gebruik van referentiecomponenten in de Leermiddelenketen. Daarnaast is er een eerste procesgang opgesteld om tot gedragen adviezen te komen waarbij de sector architectuurorganisaties een belangrijke rol vervullen. De Notitie aan de Informatiekamer is hierin richtinggevend. Dit geeft ook duidelijk richting aan de governance die moet worden ingericht. Het voorstel is dat de adviesgroep zich in de volgende bijeenkomst van de Standaardisatieraad kort presenteert met een eerste indicatie van de backlog van knelpunten in de samenhang die men wil oppakken – met de kanttekening dat dit nog allemaal verkennend en in wording is.

Is de Standaardisatieraad akkoord met dit voorstel?

4. Terugkoppeling nav. ROSA-scan SEM Ecosysteem

In de bijeenkomst van de Architectuurraad van 11 november 2022 is de ROSA-scan besproken van SEM Ecosysteem. De toenmalige product owner Koen Voermans gaf destijds direct al aan dat zijn team flink aan de slag zou gaan met de [waardevolle adviezen](#). Op eigen verzoek is in de bijeenkomst van 20 april j.l. een update gegeven aan de Architectuurraad samen met directeur Stichting SEM, hetgeen erg werd gewaardeerd door de Architectuurraad. Inmiddels is zowel in de Edu-V Architectenraad als in de diverse Edu-V werkgroepen veel kennis en expertise beschikbaar over de werkwijze en inhoudelijke afspraken van Edustandaard. En er is aangegeven dat het de intentie is om voor een vervolg ook de [AMIGO-aanpak](#) van Edustandaard te hanteren. Ook werd gemeld dat de opbrengsten van SEM Ecosysteem zijn overgedragen aan Edu-V. Dat impliceert wel dat de openstaande adviezen van de Architectuurraad voor nu geen vervolg krijgen, ook logischerwijs omdat nog niet duidelijk is in welke vorm SEM Ecosysteem wordt opgepakt in Edu-V. Dit betreft wel hele belangrijke adviezen over oa. het verregaand betrekken van het onderwijs zelf in deze vooral vanuit de techniek en architectuur gestarte innovatie. Ook de (conform de werkwijze van Edustandaard) geadviseerde samenwerking met de werkgroep Distributie en Toegang heeft nog geen vorm gekregen, hetgeen tot zorgen leidt bij de betreffende werkgroep. Bureau Edustandaard is inmiddels met Edu-V in gesprek gegaan hierover.

De Standaardisatieraad wordt gevraagd:

- Kennis te nemen van de – door de Architectuurraad zeer gewaardeerde - terugkoppeling van SEM Ecosysteem over de gegeven adviezen uit de ROSA-scan
- Kennis te nemen van de zorgen bij de werkgroep Distributie en Toegang.

5. Overzicht tav. internationale standaardisatie

De Standaardisatieraad heeft herhaaldelijk aangegeven de aansluiting van standaardisatie binnen het Nederlandse onderwijs op de internationale (Europese) ontwikkelingen heel belangrijk te vinden, en hier ook (grote) risico's te zien als er onvoldoende wordt aangesloten. Samen met de sectorondersteuningsorganisaties van SURF, MBO Digitaal en Kennisnet is een begin gemaakt waarbij de eerste stap is: inzicht krijgen in de relevante internationale ontwikkelingen inclusief een inschatting van de risico's & kansen vanuit de respectievelijke sectoren, en of/hoe we al betrokken zijn. Van daaruit kan worden verkend hoe dat verder kan worden opgepakt. Mogelijk kan de Architectuurraad daar een rol in spelen voor de sectoroverstijgende aansluiting, samen met de tactische architectuurlaag in de sectoren.

In deze uitwerking blijkt het enorm van voordeel dat op initiatief van Evelien Renders van SURF op Europees niveau al flink is geïnvesteerd in een aanpak en een ondersteunende tool om dat overzicht te krijgen vanuit het perspectief van m.n. het ho en onderzoek. Dat wordt nu verbreed naar sectoroverstijgend met ook po, vo en mbo. Een zeer lezenswaardig interview hierover met Evelien vindt u [hier](#). Het is best een lastig traject om dit op een behapbare manier te realiseren, terwijl ook tijd wordt gevraagd van experts die heel erg druk zijn. En er moet stapsgewijs worden geopereerd. Eind juni wordt de tussenstand gepresenteerd aan de Architectuurraad, en van daaruit kan worden verder gewerkt. De rest van 2023 lijkt hiervoor nog wel nodig, terwijl in de zomerperiode ook nog een reactie wordt gevraagd vanuit het onderwijs op de [Rolling Plan on ICT standardisation](#) (via Min. OCW, vanuit de EU)

De Standaardisatieraad wordt gevraagd:

- Kennis te nemen van de aanpak om inzicht en overzicht te krijgen van de relevante internationale standaardisatie, waarbij zowel het bovensectorale perspectief, maar vooral ook de sectorale belangen hierin goed zijn geborgd.

5. Verbeteringen website www.edustandaard.nl

Na het toevoegen van de filters op www.edustandaard.nl zijn de teksten van een aantal pagina's vernieuwd:

Tevens is het advies 'Handreikingen en richtlijnen voor werkgroepen van Edustandaard' aangevuld, met de kanttekening dat dit document hangende de praktische uitwerking van een Governancestelsel obv. De Notitie aan de Informatiekamer nog verdere aanvullingen behoeft. Dit document vindt bij de werkgroep-pagina.